

Thesis Title Predictors of Smoking Uptake Among Thai Male Adolescents:

Early Smoking Stages

Author Miss. Pornnapa Homsin

Degree Doctor of Philosophy (Nursing)

Thesis Advisory Committee

Professor Emeritus Dr. Wichit Srisuphan Chairperson

Associate Professor Dr. Joanne Pohl Member

Assistant Professor Dr. Sujitra Tiansawad Member

Associate Professor. Dr. Jayanton Patumanond Member

ABSTRACT

Smoking remains a major public health problem in Thai society, especially among adolescents. Smoking is a complex behavioral process that comprises movement through several different stages. Therefore, different variables may function differently at different stages of the progression. The purposes of this study were to identify the prevalence of each early stage of smoking uptake, to examine the predictors of various early smoking stages, and those of progression to the next advanced stage.

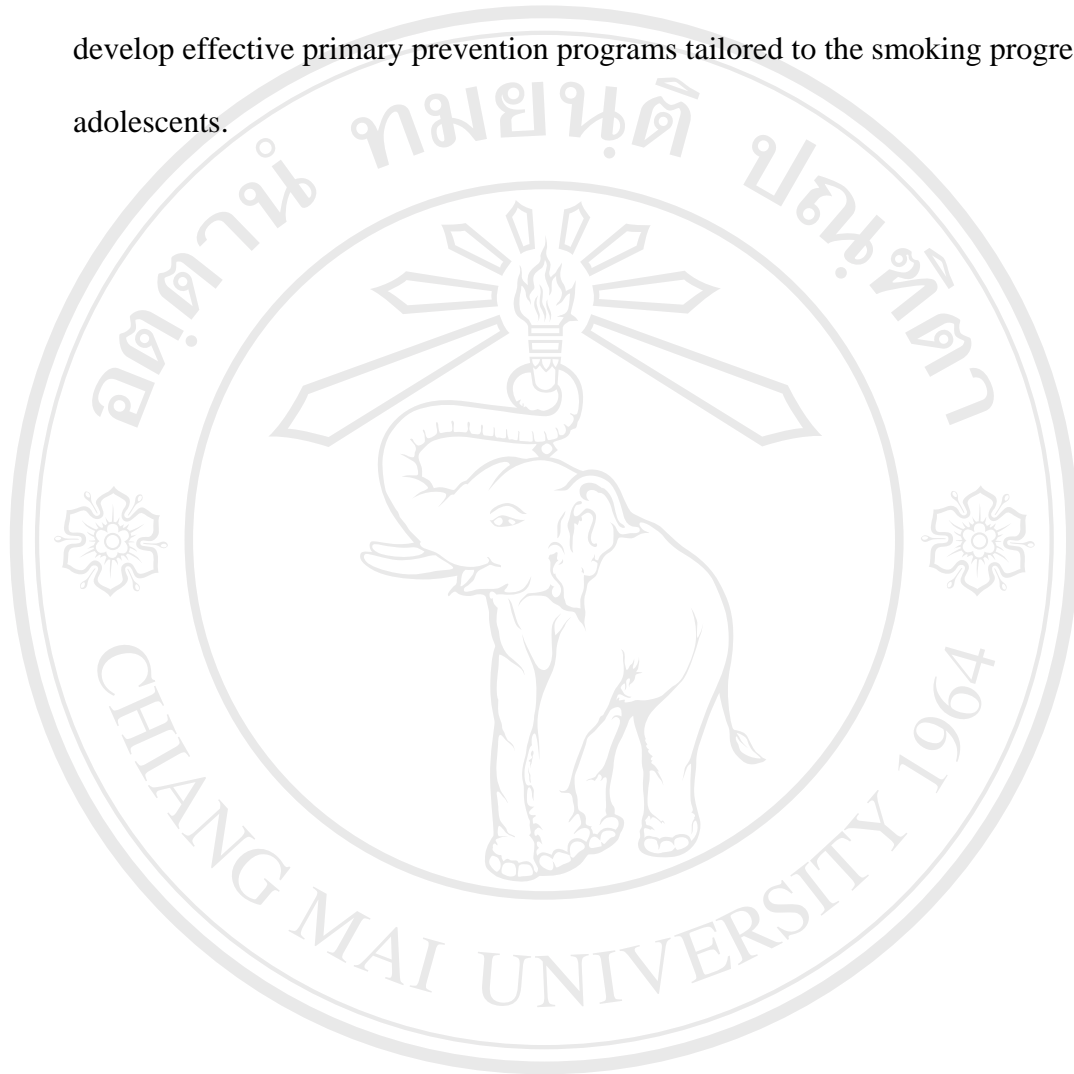
The current study was a correlational research. The participants of the study were male secondary school students (M.1-M.3) from 16 public schools located in the eastern part of Thailand. A total sample was 1,102 students

The findings of the study demonstrated that among Thai adolescents, about 68% of adolescents have never tried even a cigarette, meanwhile 32% of them had already tried smoking. According to early smoking stages, 54.72%, 13.62%, 0.18%, 19.42%, and 12.06% of respondents were classified as being in the nonsusceptible precontemplation, the susceptible precontemplation, the preparation, the tried, and the experimentation stages, respectively.

The predictors found were different at various smoking stages. At the susceptible precontemplation stage, predictors were high prevalence estimate (OR = 4.29), favorable attitudes towards smoking (OR = 2.78), parental approval of smoking (OR = 2.13) and parent smoking (OR = 1.63). At the tried stage, predictors were offers of smoking (OR = 6.12), favorable attitudes towards smoking (OR = 3.55), peer smoking (OR = 1.64), and GPA lower than 3.00 (OR = 1.49). At the experimentation stage, predictors were favorable attitudes towards smoking (OR = 8.07), offers of smoking (OR = 6.68), peer smoking (OR = 5.64), parent smoking (OR = 1.75), and GPA lower than 3.00 (OR = 1.59). In addition, offers of smoking (OR = 4.54) and parental disapproval of smoking (OR = 1.72) were factors that influenced the progression from the susceptible precontemplation stage to the tried stage, while peer smoking (OR = 3.45), and favorable attitudes towards smoking (OR = 2.17) predicted the transition from the tried stage to the experimentation stage.

Study results contribute to the overall understanding and knowledge of smoking uptake among Thai male adolescents. They serve to identify which

individuals are at risk of joining the early smoking stages and which individuals may progress to a more advanced stage of use. These findings then will be useful to develop effective primary prevention programs tailored to the smoking progression of adolescents.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยทำนายการเริ่มต้นสูบบุหรี่ของเด็กวัยรุ่นชายไทย: ระยะเวลาของ
ลำดับขั้นของการสูบบุหรี่

ผู้เขียน นางสาวพรนภา หอมสินธุ์

ปริญญา พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. วิจิตร ศรีสุพรรณ	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. โจแอน โพล์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา เทียนสวัสดิ์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ชยันตร์ธร ปทุมานนท์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การสูบบุหรี่ยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวัยรุ่น การสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนผ่านลำดับขั้นต่างๆของการสูบบุหรี่ ดังนั้นปัจจัยต่างๆอาจทำหน้าที่แตกต่างกันตามลำดับขั้นของการสูบบุหรี่ การศึกษาในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาอัตราการสูบบุหรี่และปัจจัยทำนายในแต่ละลำดับขั้นของการสูบบุหรี่ในระยะแรก รวมทั้งเพื่อหาปัจจัยทำนายที่มีผลต่อการเลื่อนลำดับขั้นการสูบบุหรี่จากขั้นหนึ่งๆไปสู่ลำดับขั้นที่สูงขึ้น

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงความสัมพันธ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) จาก 16 โรงเรียนที่สังกัดรัฐบาลซึ่งตั้งอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 1,102 คน

ผลการศึกษาพบว่า ประมาณ 68% ของเด็กวัยรุ่นชายไทยยังไม่เคยสูบบุหรี่เลยแม้แต่หนึ่งมวน ขณะที่ 32% เคยทดลองสูบบุหรี่แล้ว เมื่อจัดกลุ่มวัยรุ่นเหล่านี้ตามลำดับขั้นของการสูบบุหรี่ในระยะแรกพบว่า ร้อยละ 54.72, 13.62, 0.18, 19.42, และ 12.06 จัดอยู่ในขั้นมั่นใจว่าจะไม่สูบบุหรี่ขั้นลงเลใจที่จะไม่สูบบุหรี่ ขั้นเตรียมตัวที่จะสูบบุหรี่ ขั้นทดลองสูบบุหรี่ และขั้นสูบบุหรี่ตามโอกาส ตามลำดับ ในแต่ละลำดับขั้นของการสูบบุหรี่ยังพบว่า มีปัจจัยทำนายการสูบบุหรี่ที่มีความ

แตกต่างกันดังนี้คือ ปัจจัยทำนายการสูบบุหรี่ชั้นล่างใจที่จะไม่สูบบุหรี่ ได้แก่ การคาดการณ์อัตรา การสูบบุหรี่ที่สูง (OR = 4.29) ทักษะคิดที่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่ (OR = 2.78) การยอมรับการสูบบุหรี่ของพ่อแม่ (OR = 2.13) และการสูบบุหรี่ของพ่อแม่ (OR = 1.63) ปัจจัยทำนายการสูบบุหรี่ชั้นทดลองสูบบุหรี่ ได้แก่ การชักชวนให้สูบบุหรี่ (OR = 6.12) ทักษะคิดที่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่ (OR = 3.55) การสูบบุหรี่ของเพื่อน (OR = 1.64) และค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดำกว่า 3.00 (OR = 1.49) ปัจจัยทำนายการสูบบุหรี่ชั้นสูบบุหรี่ตามโอกาส ได้แก่ ทักษะคิดที่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่ (OR = 8.07) การชักชวนให้สูบบุหรี่ (OR = 6.68) การสูบบุหรี่ของเพื่อน (OR = 5.64) การสูบบุหรี่ของพ่อแม่ (OR = 1.75) และค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดำกว่า 3.00 (OR = 1.59) นอกจากนี้ยังพบว่า การชักชวนให้สูบบุหรี่ (OR = 4.54) และการไม่ยอมรับการสูบบุหรี่ของพ่อแม่ (OR = 1.72) สามารถทำนายการเปลี่ยนแปลงการสูบบุหรี่จากชั้นล่างใจที่จะไม่สูบบุหรี่ไปสู่ชั้นทดลองสูบบุหรี่ ขณะที่การสูบบุหรี่ของเพื่อน (OR = 3.45) และทักษะคิดที่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่ (OR = 2.17) สามารถทำนายการเปลี่ยนแปลงจากชั้นทดลองสูบบุหรี่ไปสู่ชั้นสูบบุหรี่ตามโอกาส

ผลการศึกษาครั้งนี้นำไปสู่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของเด็กวัยรุ่นชายไทย ทำให้สามารถประเมินเด็กวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการสูบบุหรี่ตั้งแต่ในระยะแรกของลำดับขั้นของการสูบบุหรี่ และเด็กวัยรุ่นที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการเลื่อนลำดับขั้นของการสูบบุหรี่ไปสู่ลำดับขั้นที่สูงขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพซึ่งมีความเหมาะสมกับระยะเวลาการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นเพื่อการป้องกันการเริ่มต้นสูบบุหรี่ในวัยรุ่นต่อไป